नक्षत्रे अकुले स्थायिनोभयम् । कुलाख्ये जयिनो नित्यम् साम्यञ्चैव कुलाकुले"

कुलनायिका स्त्री०तन्त्रोक्ते कुलैः सेव्ये नायिकाभेदे । शक्तिसाधनतन्त्रे १पटले तद्भेदादिकमुक्तं यथा

"नटी कापालिकी वेश्या रजकी नापिताङ्गना । ब्राह्मणी शूद्रकन्या च तथा गोपालकन्यका । मालाकारस्य कन्या च नव कन्याः प्रकीर्त्तिताः । विशेषवैदग्धयुताः सर्वाएव कुलाङ्गनाः । रूपयौवनसम्पन्ना शीलसौभाग्यशालिनी । पूजनीया प्रयत्नेन ततः सिद्धिर्भवेद्ध्रुवा" । अत्र विशेषयति निरुत्तरतन्त्रे १४पटले । "नटी कापालिकी वेश्या रजकी नापिताङ्गना । योगिनी श्वपची शुण्डी भूमीन्द्रतनया तथा । गोपिनी माल्यकारस्य कन्या कार्यविभेदतः । चतुर्वर्णोद्भवा रम्या कापाली सा प्रकीर्त्तिता । पूजाद्रव्यं समालोक्य वेशाचरणमिच्छति । चतुर्वर्णोद्भवा रम्या सा वेश्या परिकीर्त्तिता । पूजाद्रव्यं समालोक्य रजोऽवस्थां प्रकाशयेत् । सर्ववर्णोद्भवा रम्या रजकी सा प्रकीर्त्तिता । पूजाद्रव्यं समालोक्य कुलजा वीरमाश्रयेत् । संत्यज्य पशुभर्त्तारं कर्म्म चाण्डालिनी स्मृता । विपरीतरता पत्यौ पात्रं या परिपृच्छति । सर्ववर्णोद्भवा रम्या सा शौण्डी परिकीर्त्तिता । सर्वदा यन्त्रसंस्कारो यस्याश्च परिजायते । भूमीन्द्रजा तु रम्याऽसौ सर्ववर्णोद्भवा प्रिये ! । आत्मानं गोपयेद्या च सर्वदा पशुसङ्गते । सर्ववर्णोद्भवा रम्या गोपिनी सा प्रकीर्त्तिता । पूजाद्रव्यं समालोक्य या मालां परिकीर्त्तयेत् । सर्ववर्णोद्भवा रम्या मालिनी सा प्रकीर्त्तिता"। वेश्यायाविशेषस्तु तत्रैवोक्तः। "गुप्तवेश्या महावेश्या कुलवेश्या महोदया । राजवेश्या देववेश्या ब्रह्मवेश्या च सप्तमा। कुलजा गुप्तवेश्या स्यात् निर्लज्जा मदनातुरा । पशुभर्त्रांश्रिता लोके गुप्तवेश्या प्रकीर्त्तिता । कुलजा कुलवेश्या स्यात् महावेश्या प्रकीर्त्तिता । भगलिङ्गकलाभिश्च चुम्बयेच्च पुनः पुनः । एवंविधा कुलीना चेत् ब्रह्मवेश्या प्रकीर्त्तिता । दिव्यशक्तिर्वीरशक्तिस्तासां सङ्गे प्रकीर्त्तिता । चतुर्वर्णोद्भवानाञ्च शङ्किताः परिभाषिताः । वेश्यायद्भ्रमते यस्मात् तस्माद्वेश्या प्रकीर्त्तिता। वर्णसङ्करतो जाता सर्ववेश्या प्रकीर्त्तिता" । कुलकामिन्यादयोऽप्यत्र

कुलनाश पु० ६त० । १कुलध्वंसे तत्कारणं कुलशब्दे उक्तम् तदभावकारणञ्च "यावच्च वेदधर्म्माः स्युर्यावत् स्याच्छङ्करार्च्चनम्। यावत् स्याच्छुचि कृत्यञ्च तावन्न कुलनाशनम् । कुलं भूलग्नं नाश्नाति न+अश+अच् सुप् कुमेति समासः । २उष्ट्रे पुंस्त्री० हेमच० तस्योन्नतकन्धरतया उन्नत प्रदेशस्य कण्ठकादेर्भूच्चणाद्भूलग्नादेरभक्षणेन तथात्वम् स्त्रियां जातित्वात् ङीप् ।

कुलनाशन न० कुलं नाशयत्यनेन नश-णिच्-करणे ल्युट् । वंशध्वंससाधने । "मुसलं कुलनाशनम् । यथा च मुसलेन वृष्णिप्रभृतिकुलनाशनं तथा भा०सौ०१अ०उक्तं यथा

"विश्वामित्रञ्च कण्वञ्च नारदञ्च तपोधनम् । सारणप्रमुखा वीरा दृष्ट्वा द्वारकां गतान् । ते तान् शाम्बं पुरस्कृत्य भूषयित्वा स्त्रियं यथा । अब्रुवन्नुपसङ्गम्य दैवदण्डनिपीडिताः । इयं स्त्री पुत्रकामस्य बभ्रोरमिततेजसः । ऋषयः साधु जानीत किमयं जनयिष्यति । इत्युक्तास्ते तदा राजन् विप्रलब्धाप्रधर्षिताः । प्रत्यब्रुवंस्तान्मुनयो यत्तच्छृणु नराधिप ! । वृष्णन्धकविनाशाय मुसलं घोरमायसम् । वासुदेवस्य दायादः शाम्बोऽयं जनयिष्यति । येन यूयं सुदुर्वृत्ता नृशंसा जातमन्यवः । उच्छेत्तारः कुलं कृत्स्नमृते रामजनार्द्दनौ । समुद्रं यास्यति श्रीमांस्त्यक्त्वा देहं हलायुधः । जरा कृष्णं महात्मानं शयानं भुवि भेत्स्यति । इत्यब्रुवंस्ततो राजन् ! प्रलब्धास्तैर्दुरात्मभिः । मुनयः क्रोधरक्ताक्षाः सभीत्याथ परस्परम् । तथोक्त्वा मुनयस्ते तु ततः केशवमभ्ययुः । अथाब्रवीत्तदा कृष्णो मुनीन् मुनिवैः मधुसूदनः । अन्यथा मतिमांस्तस्य भवितव्यं तथेति तान् । एवमुक्त्वा हृषीकेशः प्रविवेश पुरन्दरा । कृतान्तमन्यथा नैच्छत् कर्त्तुं स जगतः प्रभुः । श्वोभूतेऽथ ततः शाम्बो मुसलं तदसूत वै । येन वृष्णन्धककुले पुरुषा भस्मभावकृताः । वृष्णन्धकविनाशाय किङ्करप्रतिमं महत् । असूत शापजं घोरं तच्च राज्ञे न्यवेदयन् । विषण्णरूपस्तद्राजा सूक्ष्मं चूर्णमकारयत् । तच्चूर्णं सागरे चापि प्राक्षिपन् पुरुषा नृप !"

चूर्णीकृतस्य तस्य समुद्रे एरकाभावसङ्गा एरकाभूतेन मुसलेन ३अ० परस्परनाशोवर्णितः यथा

"ते तु पानमदाविष्टाश्चोदिताः कालधर्मणा । युयुधानमथाभ्यघ्नन्नुच्छिष्टैर्भाजनैस्तदा । हन्यमाने तु शैनेये क्रुद्धो रुक्मिणिनन्दनः । तदनन्तरमागच्छन्मोक्षयिष्यन्निनेः सुतम् । स भोजैः सह संयुक्तः सात्यकिश्चान्धकैः सह । व्यायच्छमानौ तौ वीरौ बाहुद्रविणशालिनौ । बहुत्वान्निहतौ तत्र उभौ कृष्णस्य पश्यतः । हतं दृष्ट्वा तु शैनेयं पुत्रञ्च यदुनन्दनः । एरकाणान्तदा मुष्टि